

ДОКЛАД

(със съкращения)

ОТНОСНО: Работата на Съвета за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейската общност (АФКОС) през 2004 г.

През 2004 г. продължи работата по организационното укрепване и развитие на дейността на създадения с ПМС № 18 от 04.02.2003 г. Съвет за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейската общност (АФКОС), както и по разширяване и заздравяване на сътрудничеството с Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ).

1. Административна дейност и укрепване на АФКОС.

През 2004 г. усилията на АФКОС бяха насочени към осъществяване координацията между компетентните органи на изпълнителната и съдебната власт за предотвратяване и разкриване на измами със средства и имущество, принадлежащи на Европейския съюз (ЕС) или предоставени на българската държава от фондове и по програми на ЕС.

През годината периодично се провеждаха заседания на членовете за обсъждане и вземане на решения по текущи въпроси. С оглед по-пълното представяне в координационната структура на националните институции, имащи отношение към превенцията и борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Европейската общност, с ПМС № 277/14.10.2004 г. в състава на Съвета бяха включени ръководителите на дирекция "Национален фонд" и дирекция "Управление на средства на ЕС" при Министерството на финансите.

Важно място в дейността на АФКОС през годината заемаше координирането на дейността, свързана с квалификацията и обучението на служители от компетентните ведомства в областта на правонарушенията със средства и имущество от фондове и по програми на Европейския съюз.

Активно беше участието на Съвета в провежданите дейности по Многонационалната програма ФАР за борба с измамите. През годината 162 експерти и ръководни служители от всички ведомства, представени в АФКОС, и работещи по проблемите на превенцията и борбата с измамите, взеха участие в проведените стажове, семинари и работни срещи. Проведени бяха семинари на теми:

Стратегическа информация и анализ; Процедури на разследване; Защита на финансовите интереси; Икономическа престъпност и пране на пари; Техники и процедури на разследване; Докладване на нередности; Анализ на риска. Темите, на които бяха посветени тези дейности са от практическа полза за участниците. Те разширяват познанията на експертите, като ги запознават с европейския опит и най-добри практики, и дават насоки за прилагането им в текущата работа по борба с измамите със средства на Европейския съюз.

АФКОС - България беше домакин на два семинара и получи много добра оценка от европейските партньори за създадената организация и делова атмосфера по време на проявите.

Поради необходимостта от съобразяване процеса на обучение с конкретните нужди на всяка страна, повишаване на неговата ефективност и създаване на възможности за включване на повече служители в процеса на квалификация, Секретариатът на АФКОС разработи и изпрати на ОЛАФ обобщена заявка за нови теми на обучение, които да бъдат взети предвид при подготовката на новата многонационална програма за България и Румъния.

Секретариатът на АФКОС редовно запознаваше членовете с актуални информационни материали на Европейския съюз, свързани със защита на финансовите интереси на Общността.

2. Разработване на документи със стратегическо значение. законодателни инициативи.

През 2004 година АФКОС организира разработването и прие на свое заседание проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, с който се изпълнява поетия от българската страна ангажимент да хармонизира националното законодателство с Конвенцията за защита финансовите интереси на Европейската общност от 1995 г. и Рамковото решение на Съвета на Европейския съюз от 29 май 2000 г. относно засилване защитата чрез наказателни и други санкции срещу фалшифицирането на парични знаци във връзка с въвеждането на еврото. С проекта, тази част от елементите на понятието за измама по Конвенцията (чл. 1, ал. 1), които към момента не бяха обхванати от действащите разпоредби, се въвеждат в Особената част на Наказателния кодекс. (чл. 254 и чл.254б). Криминализира се предоставянето на неверни сведения, а също и скриването на сведения в нарушение на задължение за предоставяне на такива, с цел получаване на средства от фондове на Европейския съюз. Предвидено е наказание лишаване от свобода за използване на средства от фондове на Европейския съюз не по предназначението им, а също и за допустителство към това престъпление. Във връзка със защитата на единната европейска валута от фалшифициране, законопроектът предвижда включване на някои нови форми на изпълнителното деяние по чл. 244 и 246, както и създаването на нов чл. 244а, с което се постига съответствие с каталога от изпълнителни деяния по чл. 3 и чл. 4 от Рамковото решение, осигуряващо адекватно ниво на наказателноправна защита на единната европейска валута и съобразено с мерките, въведени в рамките на Европейския съюз. Законопроектът бе внесен в Народно събрание и приет на първо четене на 2 декември 2004 г.

Съгласно препоръките в доклада от 2004 г. на SIGMA (Support for Improvement in Governance and Management - съвместна инициатива на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и Европейската комисия) за оценка на системата за борба с измамите в България, и с цел подобряване ефективността на действията в тази област, АФКОС сформира междуведомствена работна група за разработване на проект на Стратегия за борба с измамите, засягащи финансовите интереси на Европейската общност, която започна работа по набелязване приоритетните области и

очертаване рамката за действие през следващите години. Работата по стратегията е пред финализиране.

3. Сътрудничество с ОЛАФ.

С представители на ОЛАФ бяха обсъдени основните насоки по подготовката за подписване на административно споразумение за сътрудничество; определяне и изпращане в България на краткосрочен експерт по въпроси на сътрудничеството и синхронизиране на действията; подбор на подходящи служители за участие в бъдещи дейности от Многонационалната програма ФАР. На 31 март 2004 г. страната беше посетена и от генералния директор на ОЛАФ, който посети Министерство на вътрешните работи, Върховна касационна прокуратура, Агенцията за държавен вътрешен финансов контрол и Агенцията за финансово разузнаване. Гостът бе запознат с текущата дейност по защита на финансовите интереси и със създадената организация на работа в АФКОС. Той даде положителна оценка за дейността на АФКОС по отношение на сътрудничеството с ОЛАФ и за напредъка на България по пътя на присъединяването.

На 15.07.2004 г. на среща в София с представители на ОЛАФ и SIGMA беше обсъдено бъдещото сътрудничество, най-вече в областта на обучението на кадри; въпроси на административно-правната уредба в страната и популяризирането дейността на държавните органи по защита на финансовите интереси на Европейската общност.

Секретариатът на АФКОС изготви и изпрати на ОЛАФ междинен технически доклад за резултатите от едногодишното изпълнение на сключения грантов договор (техническа и финансова части). В доклада беше отчетено участието на АФКОС-България в дейностите от Плана за изпълнение на Многонационална програма ФАР за борба с измамите, съпроводен с оценка на полезността на проведените семинари, стажове и срещи за подпомагане работата на българските компетентни органи, насочена в защита на финансовите интереси на Европейската общност.

За постигане на по-висока ефективност при укрепване на административния капацитет на представените в АФКОС институции, АФКОС-България прие предложеното от ОЛАФ Допълнение № 1 за продължаване срока на действие на договора по Многонационалната програма ФАР за борба с измамите от 15 на 24 месеца. На свое заседание на 02.12.2004 г. Министерският съвет одобри проекта на допълнението (Протокол № 46/02.12.04 г. от заседание на МС) и то бе подписано от министъра на вътрешните работи.

В края на изминалата година започна подготвителна работа и по подписване на нов грантов договор, който ще включва обучение и също има за цел да подпомага България като присъединяваща се страна в създаването на ефективни механизми за защита на финансовите интереси на Общността, на основата на опита, придобит от страните-членки и Европейската комисия.

4. Оперативни действия на АФКОС.

През 2004 г. АФКОС координира работата по конкретни случаи на измами, информацията за които постъпва чрез директни запитвания от ОЛАФ до Секретариата, или до съответното компетентно ведомство.

Националната служба "Борба с организираната престъпност"-МВР сътрудничи с ОЛАФ по предотвратяване и борба с измамите и контрабандата в рамките на Работна група по цигарите. Обменена беше информация в изпълнение на Протокол 6 към Европейското споразумение за взаимопомощ по митническите въпроси между Европейската общност, държавите-членки и България. НСБОП оказва съдействие по време на работно посещение на експерти на ОЛАФ в София за координиране на съвместни действия. Представители на службата взеха участие в годишна конференция на Работна група по цигарите, проведена през ноември 2004 г. в Холандия, в работна среща в Солун, Гърция (ноември 2004 г.), подкрепена и координирана от ОЛАФ, като елемент на инициатива за засилване на сътрудничеството в двустранен план с участие на България, Гърция и Холандия.

Продължи участието на постоянния представител на МВР в дейностите на Европейската група експерти по противодействие на фалшифициране на еврото (ЕГЕПФЕ) на ОЛАФ. През 2004 г. са проведени три срещи на групата в Брюксел.

Противодействието срещу изготвянето и разпространението на фалшиво евро е приоритет на Дирекция Национална служба "Борба с организираната престъпност" в борба с фалшивите парични знаци. За създаване на ефективен механизъм за правоохранително сътрудничество на национално равнище, и в изпълнение на изискването на чл.12 от Женевската конвенция и чл.4 от Решение на Съвета на ЕС от 06.12.2001 г. (2001/887/JHA), през м. февруари 2004 г. бе създаден Национален оперативен и координационен център. В резултат на успешно проведени операции през годината, броят на иззетите фалшиви банкноти евро с различен номинал е общо 3 045 на обща стойност по номинал 309750 евро. Иззети са компютърни конфигурации със софтуер, предназначен за изготвяне на фалшификати, хиляди заготовки за фалшиви евро, множество електронни носители и помощни материали. Броят на разбитите нелегални печатници за производство на фалшиви парични знаци е 12, образуваните предварителни производства са 41, обвиняемите са 59, а осъдените лица са 7.

От Дирекция Национална служба "Полиция" беше създадена организация за приоритетна работа по измамите със средства на Европейския съюз. На структурите на "Икономическа полиция" в страната е разпоредено да предприемат активни действия за своевременно получаване на информация за подготвяни и разкриване на извършени злоупотреби с финансови средства на ЕС.

Служители на Дирекция "Митническо разузнаване и разследване", Централно митническо управление, Агенция "Митници", извършиха редица проверки по инициатива на Европейската служба за борба с измамите:

По съмнения за измама при внос на стоки в България от Европейската общност бяха изпратени три отговора до ОЛАФ, придружени с копия на документи.

Проверка на износ и реекспорт на стоки, осъществен от български фирми за Европейската общност през две страни-членки. В периода април - май 2004 г. в България е проведена мисия на служители на OLAF и на представители от митническите администрации на засегнатите страни-членки, за което е изготвен протокол. На служители от OLAF са предоставени копия на документи, касаещи въпросните операции, предоставени от митническата администрация и фирмите. Изпълнението на задачите, поставени с протокола от мисията продължава.

Проверка по внос на стока в България и по нейния износ от България за трета страна, която продължава и през 2005г.

Проверка на български фирми, реекспортирали вносен текстил за страни от Европейския съюз с деклариран при вноса български произход. Проверката продължава.

Проверка по износ на стоки от България за страна-членка. За установеното в хода на разследванията своевременно бяха изпращани отговори до ОЛАФ.

С оглед стриктното спазване на поетите ангажименти на българската страна във връзка с прилагането на Финансовите меморандуми по програма ФАР, Националният ръководител инициира през м. октомври 2003 г. изграждането на система за докладване на нередностите, покриваща изцяло изискванията на Регламент 1681/94 на Европейската комисия и в съответствие с разпоредбите на чл. 54 от Финансовия регламент. За гарантиране успешното ѝ функциониране, на база издадените от Главна дирекция "Разширяване" инструкции, Дирекция "Национален фонд" при Министерство на финансите изготви детайлни указания до ръководителите на програма относно техните отговорности в процеса на предотвратяване, разкриване и докладване на нередностите. Съгласно установената процедура, Ръководителят на програмата предоставя на Националния ръководител, на тримесечна основа, декларация относно наличието на нередности през съответния период. Въпреки, че в рамките на едногодишния период, през който функционира системата, не бяха констатирани нередности - предмет на административно или съдебно разследване, Дирекция "Национален фонд" полага значителни усилия в посока усъвършенстване на изградените механизми.

През 2004 г. нередности и погрешно платени суми по програма ИСПА не бяха установени. В Дирекция "Национален фонд"-МФ бяха получени декларации по всички проекти за четвъртото тримесечие на 2003 г., както и за първите три тримесечия на 2004 г. Националният ръководител изпрати съответните декларации и на Европейската комисия в регламентирания срок.

През 2004 г. продължи изпълнението на процедурата по докладване на нередности по децентрализираната програма САПАРД. През годината Агенция САПАРД е докладвала регистрирането на 5 нередности, които в съответствие с утвърдените процедури и съобразно заложения в Многогодишното финансово споразумение по САПАРД между Европейската Комисия и Република България формат, са докладвани от Националния ръководител на ОЛАФ и на АФКОС.

По изготвения от Агенция за държавен вътрешен финансов контрол (АДВФК) годишен одитен план за одит на Програма САПАРД през 2004 г. през периода м.юни-м.септември бяха извършени проверки на 40 досиета на бенефициенти по Програмата. От 30.08.04г. до 07.09.04г. АДВФК извърши проверка относно изпълнението на препоръките, дадени на Агенция САПАРД в одитния доклад за сертифициране на сметките за 2003г. За периода 04.10-01.11.04г. Агенцията извърши проверки на място за изпълнението от страна на бенефициентите на условията по договорите за получаване на помощ. В периода 15.10-22.11.2004г. от АДВФК е извършена проверка на 29 проекта, с цел да се установи дали контролните процедури на Агенция САПАРД за проверка на място преди и след одобрение на проектите, както и преди и след плащане се изпълняват в съответствие с изискванията на ЕК.

Програмирането, наблюдението и оценката на изпълнението на Програма САПАРД в България се осъществява от дирекция "Развитие на селските райони и инвестиции" при Министерство на земеделието и горите. В рамките на програмирането дирекцията подготви пакет изменения на мерките по програмата, включващи и промени във финансовите условия по тях, касаещи ограничаване на разходите за подготовка на проектната документация съобразно препоръките на междинната оценка на Програмата и на одиторите от Европейската сметна палата.

През отчетния период, Главна данъчна дирекция, /данъчната администрация/ не е констатирала нередности в процеса на изпълнение на предприемаческите програми на ЕС за България съобразно своите компетенции.

Агенцията за финансово разузнаване работи по случаи, свързани с контрабанда, сигнали за които са постъпили чрез ОЛАФ.

През 2004 г. във Върховна касационна прокуратура не са постъпвали молби за правна помощ, отправени от компетентните съдебни власти на страните-членки на ЕС, относно засегнати финансови интереси на Европейските общности.

През годината пред компетентните прокуратури в Република България са образувани 3 наказателни производства:

Предварително производство, образувано срещу български гражданин за престъпление по чл.212 ал.3 във връзка с ал.2 във връзка с чл.26 от Наказателния кодекс за съставяне на документи с невярно съдържание, с цел съзнателно даване възможност на 2 български граждани да получат без правно основание чуждо движимо имущество - над 3000 лв. по програма ФАР. Наказателното производство не е приключило.

Предварително производство, образувано срещу български гражданин за две престъпления по чл.311 ал.1 от Наказателния кодекс, засягащи финансовите интереси на Европейската общност - финансиране по линия на Програма САПАРД. Наказателното производство не е приключило.

Предварително производство е образувано срещу български гражданин за престъпления по чл.206 ал.1, по чл.308 ал.1 и по чл.316 във връзка с чл.308 ал.1 от Наказателния кодекс - отчитане на средства, получени по линия на Програма ФАР чрез използване на неистински документи и документ с невярно съдържание и е присвоена сума в размер над 7000 лева.

Тези престъпления се отнасят за суми, които попадат под границата от 4 000 евро, поради което информацията не е докладвана на ОЛАФ.

Доброто сътрудничество между АФКОС и Прокуратурата намери израз в създадената организация по взаимодействието ѝ с органите на ДНСП и ДНСБОП при провеждане на проверки, което е важна предпоставка за разкриване на противозаконни действия с финансови средства на Европейския съюз и за противодействие срещу изготвянето и разпространението на фалшиво евро.

Прокуратурата упражнява постоянно ръководство и надзор за законност върху водените досъдебни производства за извършени престъпления засягащи финансовите интереси на ЕС.

5. Представяне дейността на ОЛАФ и АФКОС. Запознаване на обществото с дейността на АФКОС - България.

За подпомагане дейността и подобряване информираността на експертите от системата на МВР, работещи по проблемите на защита на финансовите интереси на Общността и борбата с измамите, през годината беше създадена вътрешноведомствена Интранет-страница за служебно ползване, на която се публикуват материали свързани с дейността на АФКОС и ОЛАФ. Подобна страница бе създадена и от ГДД - Данъчна администрация.

В рамките на правителствената Комуникационна стратегия за подготовката на България за присъединяване към ЕС, през м. ноември 2004 г. МВР проведе международна конференция на тема "Защита на финансовите интереси на ЕО и борба с измамите. Противодействие на фалшификацията на парични средства." Инициативата, в която участваха около 120 души, между които представители на Европол, ОЛАФ, Сикрет сървис и АФКОС-България, беше отразена от националните телевизии и в почти всички национални ежедневници.

В края на 2004 г. по линия на правителствената Комуникационна стратегия МВР спечели проекта "Българският принос в дейността на ОЛАФ", чиято основна цел е запознаване на българската общественост с дейността и сътрудничеството на ОЛАФ и АФКОС-България. Работата по този проект ще се ръководи от директора на Дирекция "Пресцентър и връзки с обществеността" - МВР в качеството му на член на Комуникационната мрежа на ОЛАФ и говорител на АФКОС-България.